

Program for involvering

NTNUs campusutvikling 2016 - 2025

Version 0.2

NTNU Gløshaugen, Nidelva, Midt-
byen og Trondheimsfjord

Innhold

Introduksjon	6
Campus som virkemiddel for å nå NTNUs mål	8
Involvering i faser	10
Formål for involvering	12
Målgrupper for involvering	13
Former med involvering	16
NTNU- fellesskapet	17
Tidsplan for involvering Campus NTNU	47

Forskningsdagene med
Forskningstorg ved statuen
av Olav Tryggvason

Introduksjon

I dette dokumentet finner du NTNUs rammeverk for involvering i campusutvikling. Rammeverket har to overordnede mål:

1. Bidra til at NTNUs campusprosjekter er forutsigbare og etterrettelige for NTNUs medarbeidere, studenter, ledere og andre interessenter
2. Sørge for at Campusprosjektet til enhver tid har nødvendig kunnskap om den virksomheten som campus bygges for.

Rammeverket viser når viktige spørsmål i campusutviklingsprosjekter stilles, hvem disse stilles til, og når ulike avgjørelser fattes.

Rammeverket følger byggeprosjekters logikk: Det er fasedelt, og viktige beslutninger i en fase må være tatt, før beslutninger i neste fase kan tas. Det er nødvendig å beslutte overordnede strategiske føringer, før man går inn på detaljplanlegging. Hva man vil oppnå med Campus må etableres før man kan utforske hvordan dette best kan oppnås. Begge deler skal sluttbrukere involveres i. Dette rammeverket forteller hvordan.

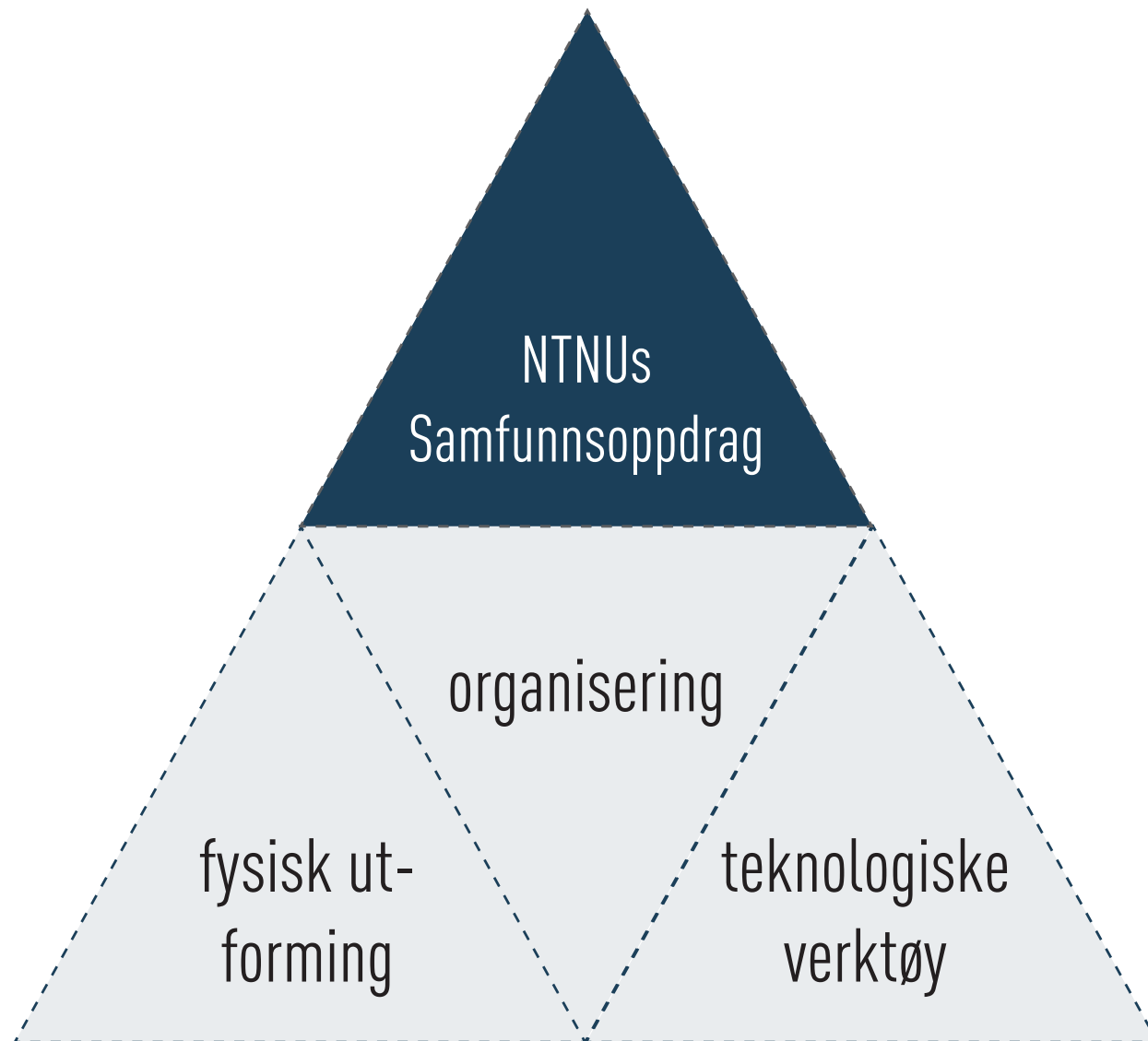
Rammeverket gjelder for utvikling av alle NTNUs campuser og er etablert av NTNUs campusprosjekt. Her presenteres de ulike fasene i campusutvikling, og beslutninger som inngår her. Deretter beskrives de ulike brukergruppene som involveres. Til slutt gis eksempler på involveringsaktiviteter som vil finne sted i de ulike fasene.

Campus som virkemiddel for å nå NTNUs mål

NTNU: Kunnskap for en bedre verden.

- Campus NTNU gir fysiske rammer for internasjonalt fremragende undervisning, forskning, innovasjon og formidling.
- Campus NTNU tiltrekker seg de dyktigste studentene, medarbeiderne og partnerne

NTNUs samfunnsoppdrag er styrende for hele NTNUs virksomhet. Campus skal legge til rette for utøvelse av samfunnsoppdraget. Derfor handler campusutvikling om mer enn bare å bygge hus. Campusutvikling handler om hvordan rommene rundt oss påvirker og fremmer eller hemmer det arbeidet vi gjør. Fysisk utforming, organisering av mennesker og virksomhet, og tilgjengelig teknologiske verktøy er alle virkemidler for å oppnå samfunnsmålet. Utviklingen av fysisk infrastruktur må derfor sees i sammenheng med utvikling av organisasjonen og tilgjengelige teknologiske løsninger.

Involvering i faser

1 Visjon

VURDERE STRATEGI FOR CAMPUSUTVIKLING

I første fase besluttes den strategiske retningen for campusutvikling. I denne fasen konkretiseres NTNUs visjon, prinsipper og suksesskriterier for campus. De som er involvert i den aktuelle campusutbyggingen informeres og gjøres kjent med de overordnede strategiske rammene. I tillegg besluttes området eller områder hvor det skal etableres nybygg.

2 Definere

DEFINERE OVERORDNEDE BEHOV OG MULIGHETER

I andre fase etableres den helhetlige planen for utforming av campus. Det defineres hvordan ulike fag og funksjoner skal lokaliseres i forhold til hverandre. I store prosjekter bestemmes også når delprosjekter skal gjennomføres.

I tillegg stadfestes alle delkonsept for utforming av areal typer. Et delkonsept er rammene for ulike typer areal. For eksempel læringsareal, laboratoriestruktur, arbeidsplassutforming, funksjoner i knutepunkt, uterom og forbindelser mellom knutepunkt.

3 Designe

PROGRAMMERE, DESIGNE OG PROSJEKTERE CAMPUS

I tredje fase knyttes beskrivelse av rom og funksjoner direkte til de organisatoriske enhetene som skal bruke dem. I denne fasen skal behovet for funksjonalitet i enkeltprosjekter beskrives. Det gjøres ved at konkrete enheter og grupper behov for funksjonalitet, defineres i et rom- og funksjonsprogram. Rom- og funksjonsprogrammet er underlaget arkitekter og entreprenører benytter for å designe og prosjektere de aktuelle byggene og områdene.

4 Bygge

BYGGE CAMPUS

I fjerde fase gjennomføres bygging. Fasen resulterer i ferdig utstyrte og innflyttede lokaler. En vesentlig del av fasen vil være kvalitetssikring og kompetanseoverføring fra NTNUs organisasjon som skal bruke lokalene til de utførende entreprenørene som bygger. Dette er også fasen hvor organisasjonen forbereder seg på å ta i bruk nye lokaler.

5 Bruk

BRUKE CAMPUS

I femte fase er nye lokaler tatt i bruk. Ansvar for bygg og bruk overleveres fra prosjektorganisasjon til driftsorganisasjon. Fasen innledes med en prøvedriftsperiode, hvor det vil være mulig å teste og avdekke eventuelle behov for tilpasninger, enten organisatorisk eller ved justering av funksjonalitet.

Formål for involvering

I løpet av et utviklings- og bygge-prosjekt vil det være behov for ulike typer involvering. Det skal etableres kunnskap om ønsket strategisk retning, om organisatoriske behov, om ulike fag og fagmiljøers behov, om muligheter i bygg og utforming, om hvordan nye bygg best kan utnyttes og i siste instans om hvordan campus fungerer og eventuelt kan forbedres.

NTNUs campusprosjekter skal ha bred involvering av sluttbrukere og interessenter. Dette for å tilrettelegge for gode beslutninger i prosjektet.

Sluttbrukerne sitter på unik erfaringsbasert kompetanse, og har ofte god kunnskap om hvordan virksomheten virker, og hvilke utfordringer som eksisterer. Samtidig er et stort antall av NTNUs sluttbrukere eksperter på områder som er knyttet til campus og byggutvikling.

Gjennom involvering skal vi sikre:

- ▶ En etterrettelig og forutsigbar prosess for de involverte.
- ▶ At de behov og ønsker som sluttbrukerne har blir tilstrekkelig kjent for utviklingsprosjektet, slik at disse danner ett av flere grunnlag for de løsningene som velges.
- ▶ At den fagkompetansen som NTNUs sluttbrukere har om ulike aspekter av prosjektet kan utvikles og tas i bruk i relevante deler av prosjektet.
- ▶ At interessenter i prosjektet får en forståelse av hvordan de kan bli påvirket, og når og hvordan det vil være aktuelt å komme i inngripen med prosjektet

Målgrupper for involvering

Planen for involvering retter seg mot fire primære målgrupper: Sluttbruker, fagekspert, tillitsvalgte og beslutningstagere. Det vil variere hvilke interessenter som inngår i hver målgruppe. For eksempel vil fagmiljø ved NTNU være relevant å trekke inn som fagekspert i noen tilfeller, mens i andre tilfeller vil det samme fagmiljøet involveres i rollen som sluttbruker. Kartlegging av interessenter oppdateres kontinuerlig gjennom hele prosjektforløpet.

SLUTTBRUKERE

Gruppen omfatter primært ansatte, studenter og samarbeidspartnere på campus. Sluttbrukere involveres i ulike faser i prosjektet gjennom representativ deltakelse, gjennom lederstrukturen i organisasjonen og gjennom bredere involveringsarrangement. Massekommunikasjon og informasjonsdeling vil være hovedkanaler for å nå majoriteten av sluttbrukere. Det vurderes fortløpende om og hvordan potensielle brukere som besøkende, byens befolkning og arbeids- og næringsliv skal få informasjon og muligheter for involvering.

FAGEKSPERTER

Fagekspert er de som sitter med kompetanse som campusprosjektet trenger, utover rollen som kunnskapsbærer om virksomheten. Fagekspert involveres ofte for å samle informasjon, eller for å samarbeide med campusprosjektet om spesifikke tema. Dette kan gjelde alt fra strategiske føringer, funksjonsbeskrivelser eller løsninger. Fagekspert fra NTNU vil tidvis være involvert i en dobbelt rolle, både som fagekspert på sitt område, og som bruker av campus.

TILLITSVALGTE

Med tillitsvalgte forstår vi representanter i formelle hørings- eller medvirkningsorgan. Begrepet inkluderer bl.a. verneombud, arbeidsmiljøutvalg og læringsmiljøutvalg, studentdemokratiet og andre studentrepresentanter i tillegg til LOSAM/SESAM og fagforeningsrepresentanter. Tillitsvalgte involveres både gjennom formelle medvirkningsfora og gjennom deltagelse i partssammensatte grupper.

Også i faser hvor det er ikke er lovregulert behandling i formelle medvirkningsfora, ønsker campusprosjektet å forankre hos, kommunisere med og informere ulike grupper tillitsvalgte.

BESLUTNINGSTAKERE

Det er mange ulike besluttende nivå i campusutviklingen. Det vil i tillegg til beslutning og rapportering være vesentlig å involvere besluttende nivå i ulike forankringsaktiviteter for å gjøre kjent med, og skape eierskap til arbeid og fremgangsmåte i campusutviklingen.

Former med involvering

Kommunikasjon er gjennomgående i alle prosesser knyttet til campusutvikling. Kommunikasjon er toveis – det er dialog, det er ansikt til ansikt møter, det er løpende håndtering av ulike interessenter. En andel av den kommunikasjonen campusprosjektet til enhver tid fører med sine interessenter vil være ulike former for involvering. De viktigste formene for involvering er:

► Involvere for å skape sammen

(Beslutningstagere, tillitsvalgte, fageksperter)

Dette er spesielt relevant i tidlige faser. Da etableres de strategiske målene i form av visjon og prinsipper, og de konseptuelle rammene for utforming av ulike typer arealer.

► Involvere for å innhente kunnskap

(Sluttbrukere, fageksperter)

NTNUs campusprosjekt skal involvere spisskompetanse fra NTNUs egne rekker. Campusprosjektet skal jobbe for å være presise i sine forespørsler om slike bidrag – de kan gjelde både faglig ekspertise og ekspertise på ulike forhold i organisasjonen.

► Sikre formell medvirkning

(Tillitsvalgte)

Alle formelle medvirkningsorganer skal være ivaretatt. Dette er et område som i stor grad er regulert ved lov og gjennom etablerte medvirkningsfora. Formelle høringer er en del av denne formen for involvering.

► Informere

(Alle interessenter)

NTNUs Campusprosjekter skal gjøre informasjon om prosjektet tilgjengelig gjennom formidling i digitale kanaler, presentasjoner, og informasjonsmøter.

► Forankre og rapportere

(Beslutningstagere)

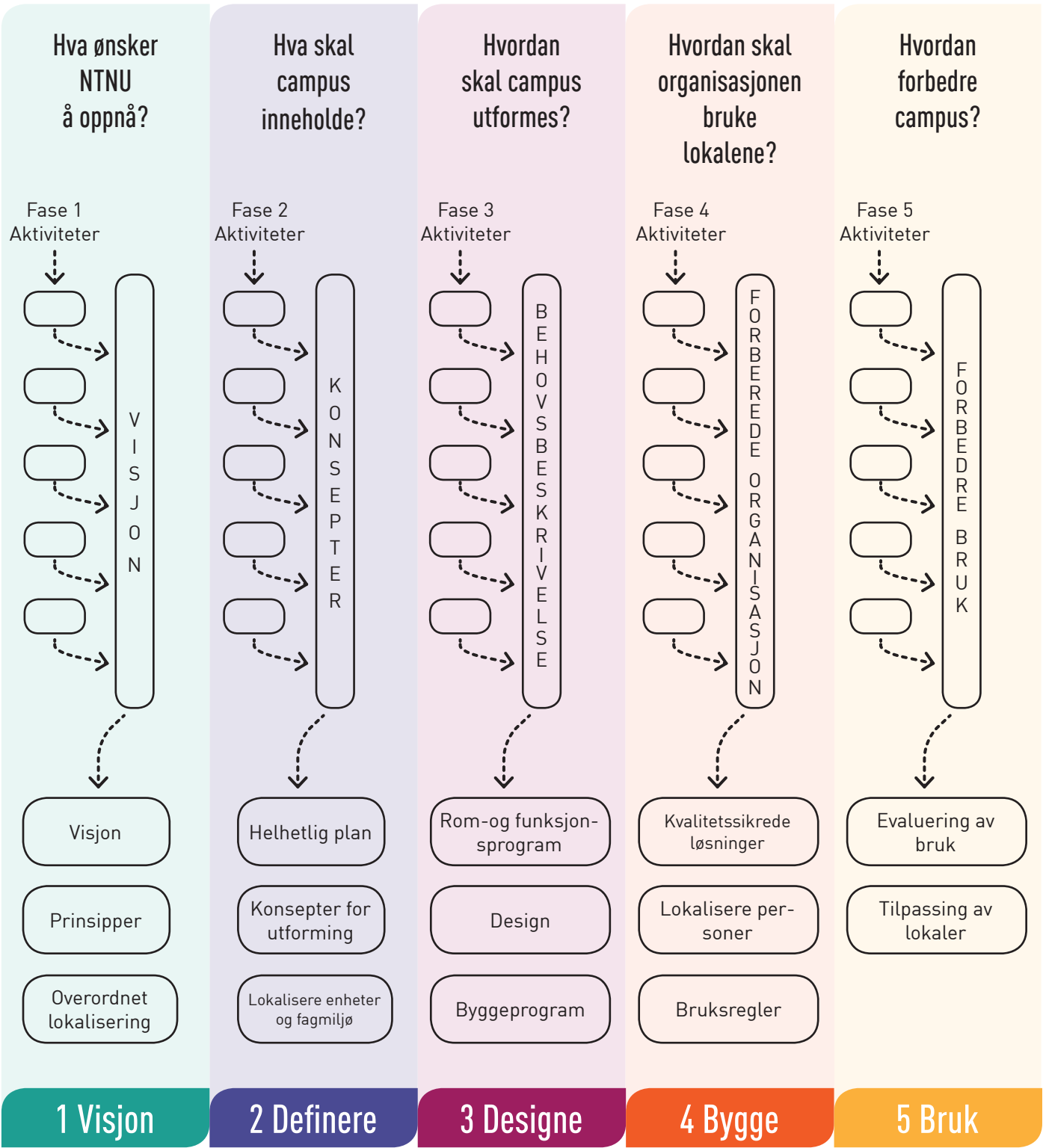
De ulike besluttende nivå skal oppleve at NTNUs Campusprosjekt rapporterer og forankrer sin fremdrift.

Ulike målgrupper vil involveres i ulike faser av prosjektet, og målgruppens rolle og formål med involveringen vil variere i tråd med dette.

NTNU- fellesskapet

NTNU-fellesskapet involveres i alle campusprosjekters faser. Denne involveringen er en nødvendig del av kunnskapsgrunnlaget som sikrer at Campus NTNU når sine mål: Campus NTNU skal gi fysiske rammer for internasjonalt fremragende undervisning, forskning, innovasjon og formidling. Og Campus NTNU skal tiltrekke seg de dyktigste studentene, medarbeiderne og partnerne

Fase 1: Visjon

Vurdere strategi for campusutvikling

RESULTATER AV FASEN:

Kvalitetsprogram for campus

NTNU har et Kvalitetsprogram som beskriver hvilke egenskaper og kvaliteter NTNUs campus skal ha. Kvalitetsprogrammet består av visjon, prinsipper og kriterier, og er retningsgivende for all campusutvikling på NTNU. I konkrete prosjekt og delprosjekt skal prinsippene oversettes til det konkrete prosjektet. Dette innebærer også å vurdere prinsippene på bakgrunn av erfaring fra NTNUs øvrige campusprosjekt.

Beslutning om overordnet lokalisering

Overordnet lokalisering handler om hvor campus skal utvides. Det besluttes i hvilke områder nybygg skal lokaliseres. Beslutningen gir blant annet underlag for eiendomsstrategi og vurdering av hvilke områder som må inn i offentlige planprosesser.

Detaljeringsplan for involvering i neste fase

Behovet for involvering er avhengig av størrelse på prosjekt, hvilke funksjoner som skal inn i et prosjekt, erfaringer fra tidligere prosjekt og mer. Før fasen avsluttes skal det leveres en detaljering av plan for de viktigste involveringsaktiviteter i neste fase.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 1

Involveringen i denne fasen er derfor typisk av utforskende eller besluttende art, og det er primært beslutningstagere, tillitsvalgte og lederrepresentanter fra ulike interessentgrupper som deltar.

SLUTTBRUKERE

Sluttbrukere involveres primært gjennom å få informasjon om NTNU campusutvikling, og for å innhente kunnskap om tidligere erfaringer.

FAGEKSPERTER

Fagekspertene involveres for å innhente og utvikle nødvendig kunnskap for videreutvikling av NTNUs prinsipper og ambisjoner for campusutvikling.

TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte involveres for informasjon om, og forankring av, videre involveringsprosess for campusutvikling.

BESLUTNINGSTAKERE

Beslutningstagere involveres for informasjon og forankring av prosess for campusutvikling.

Typiske involveringsaktiviteter i fase 1:

Arbeidsgruppe visjon og lokalisering	Målarbeid	Fremtidsverksted	
Å konkretisere målsettingene med campusprosjektet. Visjon for campus, prinsipper for utforming, og konkrete resultatmål stadfestes.	Å utvikle mål som er godt forankret i NTNUs strategi og godt forankret blant relevante interessenter	Å få kjennskap til interne sluttbrukeres bilder av livet på campus i fremtidens NTNU. Dette danner grunnlag for vurdering av prinsipper og overordnet lokalisering.	FORMÅL
Arbeidsgruppe	Presentasjon og diskusjon av pågående arbeid for ulike interessenter og beslutningstagere.	Heldags arbeidsverksted	METODE
Representanter fra fakultet/avdelinger, tillitsvalgte, studenter og samarbeidsparter (SiT, Sintef, St. Olavs, Trondheim kommune)	Sluttbrukere og tillitsvalgte gjennom visjonsgruppa. Beslutningstagere gjennom styreseminar og prosjektstyre.	Studenter og ansatte fra alle fakultet/avdelinger og utvalgte sentrale organ ved NTNU	DELTAGERE
Bidrag til utvikling av prinsipper og kriterier, og bidrag til vurdering av overordnet lokalisering.	Målsett. Resultatmålene skal danne grunnlag for vurdering av overordnet lokalisering.	Rapport med beskrivelse av trender og dilemma.	LEVERANSE

	Innhenting av ekspertkunnskap	Studier og sammenstilling av grunnlagsdokumenter	Involvering av lederlinjen	Involvering av tillitsvalgte	Høring i forkant av beslutning
FORMÅL	Å innhente innspill fra relevante fagmiljø på og utenfor NTNU	Sikre at prinsipper for utforming og suksess kriterier for NTNUs campus bygger opp under NTNUs mål, samfunnsoppdrag og strategier.	Å sikre at alle deler av organisasjonen innformerer og involveres, og å innhente råd fra rektors ledergruppe, og fra spesielt berørte avdelinger/fagmiljø.	Å sikre at arbeidstaker- og arbeidsmiljøperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av medbestemmelse, drøftinger og forhandlinger i henhold til lov og avtaler. Hver fase krever ulik involvering. Campusutvikling på NTNU skal ha dialog og informasjonsutveksling også utover det lovpålagte.	Å sikre at perspektiver og kompetanse i organisasjonen og hos høringsparter er en del av beslutningsunderlaget for vedtak.
METODE	Møter, miniworkshops og rapporter	Gjennomgang og sammenstilling av mål fra NTNUs strategi, Fusjonsplattformen, Visjonsrapporten NTNU 2060, Konseptvalgutredning (KVU) og kvalitetssikring (KS1) av NTNUs campusutvikling samt andre relevante grunnlagsdokumenter.	Linja involveres. Det vil være presentasjon og drøftinger i rektorat og dekanmøte, dekaner vil være representert i prosjektstyre og arbeidsgrupper, uformelle dialogmøter og informasjon i ledermøter.	Informasjon i faste fora som AMU, SESAM og LOSAM. Uformelle dialogmøter. Representanter fra Hovedsammenslutningene og Studentdemokratiet deltar i prosjektstyre og arbeidsgrupper.	Formell høringsrunde med mulighet for innspill og kommentarer på utredninger og rapporter som utarbeides som grunnlag for beslutning.
DELTAGERE	Relevante fagmiljø med spesiell kompetanse på særskilte aspekter av campusutvikling	Prosjektgruppen med bistand fra eksterne rådgivere.	Dekaner og viserektorer, instituttledere og administrative ledere.	Fagforeningsrepresentanter, verneombud og Studentdemokratiet på sentralt nivå.	Høringsinstanser internt på NTNU ifølge vitenskapelig og administrativ struktur, tillitsvalgte og eksterne samarbeidsparter.
LEVERANSE	Kunnskapsgrunnlag og innspill til prinsipper for utforming og suksesskriterier for campus	Underlagsmateriale for utvikling av prinsipper og kriterier.	Informasjonsutveksling, innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger	Informasjonsutveksling, innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger

Fase 2: Definere

Definere konsepter for utforming og bruk av campus

RESULTATER AV FASEN:

Kartlegging og analyse av behov

For å kunne gjøre kunnskapsbaserte valg om utforming, er det nødvendig å ha et godt datagrunnlag på den virksomheten som skal foregå på campus. Kartlegginger og analyser av hvilke behov de ulike typene virksomhet innen forskning, undervisning, innovasjon og formidling har, vil være nødvendige for å kunne svare på hvilke funksjoner den fysiske utformingen bør ha.

Helhetlig plan for utforming av campus

Kvalitetsprogrammet for campus utvikles i fase to videre til en helhetlig plan for utvikling og utforming. Planen vil omfatte hvordan fremtidige enkeltprosjekter henger sammen i et helhetlig konsept for utforming. En vesentlig del av helhetsplanen vil være konseptuelle føringer i form av delkonsepter for ulike arealtyper.

Delkonsepter for utforming av arealtyper

Det utvikles delkonsept for ulike arealtyper. Delkonseptene vil være beskrivelser av hvordan eksempelvis læringsareal, laboratorier, forskningsfasiliteter, studentarbeidsplasser, arbeidsplasser for vitenskapelig og administrative ansatte, knutepunkt og nettverkene mellom dem (uteområder) skal brukes. Besluttede delkonsept vil gi retningsvalg for videre programmering og design av enkeltdelene av campus.

Definisjon av enkeltprosjekter

Det skal fastsettes hvilke enkeltprosjekter (byggeprosjekter) som skal gjennomføres.

Detaljering av plan for involvering i neste fase

Før faseavslutning leveres en mer detaljert plan for involveringsaktiviteter i neste fase.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 2

Formålet med involvering i denne fasen er å etablere et solid kunnskapsgrunnlag for å definere enkeltprosjekter og utvikle arealkonsepter for NTNUs campuser. I denne fasen er det først og fremst viktig for byggeprosjektet å sette seg inn i sluttbrukernes situasjon. Det er viktig å skjønne hvilken virksomhet det skal bygges for.

I tillegg er man på NTNU i den spesielle situasjonen at man har faglig ekspertise på mange områder som er relevante for prosjektet. I denne fasen skal også disse involveres, slik at man kan være med å utvikle bygg som er godt tilpasset de aktiviteter som skal gjennomføres der, samtidig som de er nyskapende, effektive, bærekraftige.

SLUTTBRUKERE

Sluttbrukere skal involveres for å innhente kunnskap om virksomheten, og sikre kunnskapsbaserte beslutninger om konseptuelle rammer.

FAGEKSPERTER

Fageksperter skal involveres for å delta i utviklingen av helhetlig plan og delkonsepter. For eksempel vil det være naturlig å involvere pedagogiske miljø ved NTNU for å etablere konsepter for læringsareal, samfunnsgeografer og arkitekter for utvikling av den urbane strukturen og materialteknologi for å utvikle bærekraftige løsninger osv. Fageksperter kan hentes blant NTNUs ansatte, og som ekstern ekspertise.

TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte vil primært være med for informasjon om, og forankring av fremdrift og prosess. Før beslutning vil delkonsept avstemmes i formelle medvirkningsfora.

BESLUTNINGSTAKERE

Beslutningstagere involveres for å forankre og beslutte konsepter for utforming og for bruk.

Typiske involveringsaktiviteter i fase 2:

Kartlegging av dagens bruk og utforming	Utforskning av fremtidige muligheter	Referansebesøk	
Etablere god forståelse av dagens situasjon.	Innhente innspill fra relevante fagmiljø på og utenfor NTNU.	Lære av erfaringer omkring løsninger og brukskonsepter fra andre universitet, og andre institusjoner.	FORMÅL
Her vil det være mulig å bruke både kvalitative og kvantitative undersøkelser av aktivitet og bruksmønster. Hensikten er å etablere en god forståelse av eksisterende arealbruk.	Møter, miniworkshops og rapporter.	Befaring på relevante universitet eller annen virksomhet. Befaringene vil kunne være både i Norge og i utlandet og det bør være et sentralt mål å se gode, innovative løsninger av ulike arealkonsept og lære av disse.	METODE
Representanter for sluttbrukerne av campus, primært ansatte og studenter. Det må vurderes tilsvarende kartlegginger av samarbeidspartnere som skal være etablert på, og bruke, campus.	Faglig ekspertise. Relevante fagmiljø med spesiell kompetanse på særskilte aspekter av campusutvikling. Pedagogikk, helsefag, arbeidslivsforskning, arkitektur, økonomi, og energi og miljø, er eksempler på relevante fagmiljø.	Verneombud og relevante representanter fra ulike fagmiljø. Utvelgelse vil primært skje i linja, eventuelt være knyttet til arbeidet som faglige eksperter gjør.	DELTAGERE
Rapporter om bruksmønstre av eksisterende areal. Brukes som innspill til å utvikle konsepter.	Kunnskapsgrunnlag og innspill til utvikling av konsepter.	Beskrivelse av ulike løsningskonsept.	LEVERANSE

	Fremtidsverksted	Brukerutvalg	Involvering av lederlinjen	Involvering av tillitsvalgte	Høring i forkant av beslutning
FORMÅL	Som grunnlag for etablering av brukskonsepter er det viktig å få kjennskap til interne og eksterne sluttbrukeres forståelse av livet på campus i fremtidens NTNU. Fremtidsverksted vil også bidra til at sluttbrukerne får bedre forståelse av mulighetsrommet i prosjektet.	Å innhente kunnskap og perspektiver fra sluttbrukere i utvikling av konsepter. Det vil være aktuelt å vurdere underutvalg eller faggrupper som jobber med spesifikke temaer. Deltagere i brukerutvalget vil ha et særskilt ansvar for kommunikasjon og informasjon mellom campusprosjektet og egen organisasjon.	Å sikre at alle deler av organisasjonen informeres og involveres, og å innhente råd fra rektors ledergruppe, og fra spesielt berørte avdelinger/fagmiljø.	Å sikre at arbeidstaker- og arbeidsmiljøperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av medbestemmelse, drøftinger og forhandlinger i henhold til lov og avtaler. Hver fase krever ulik involvering. Campusutvikling på NTNU skal ha dialog og informasjonsutveksling også utover det lovpålagte.	Å sikre at perspektiver og kompetanse i organisasjonen og hos høringsparter er en del av beslutningsunderlaget for vedtak.
METODE	Workshop	Arbeidsgruppe	Linja involveres. Det vil være presentasjon og drøftinger i rektorat og dekanmøte, Dekaner er representert i prosjektstyre og arbeidsgrupper, uformelle dialogmøter og informasjon i ledermøter.	Informasjon i faste fora som AMU, SESAM og LOSAM. Uformelle dialogmøter. Representanter fra Hovedsammenslutningene og Studentdemokratiet deltar i prosjektstyre og arbeidsgrupper.	Formell høringsrunde med mulighet for innspill og kommentarer på utredninger og rapporter som utarbeides som grunnlag for beslutning.
DELTAGERE	Interne og eksterne sluttbrukere av campus, deltagere fra ulike sluttbrukermiljøer, som forskningspartnere, byens borgere og næringsforening osv..	Representanter fra fakultet og administrative enheter. Representasjonen skal dekke bredden av universitetets fag og virksomhet.	Dekaner og viserektorer, instituttledere og administrative ledere.	Fagforeningsrepresentanter, verneombud, og Studentdemokratiet på sentralt nivå.	Høringsinstanser internt på NTNU ifølge vitenskapelig og administrativ struktur, tillitsvalgte og eksterne samarbeidsparter.
LEVERANSE	Rapport med beskrivelse av trender og dilemma.	Bidrag til å utarbeide analyser og rapporter. Informasjonsutveksling mellom prosjekt og linjeorganisasjon.	Informasjonsutveksling, innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger.	Informasjonsutveksling, innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger.	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger.

Fase 3: Design

Programmere, designe og prosjektere campus

RESULTATER AV FASEN:

Rom- og funksjonsprogram

Behovet for funksjonalitet hos konkrete enheter og grupper defineres i et rom- og funksjonsprogram. I rom- og funksjonsprogrammet beskrives det hvem som skal inn i bygget, hvor mange det skal bygges for, og hvilke behov for ulike arealtyper den virksomheten som skal inn i bygget har. Det kan være undervisningsareal, forskningsareal, spesialareal som eksempelvis laboratorier, verksted eller ferdighetsrom, studentarbeidsplasser, kontorarbeidsplasser med støtteareal, fellesarealer, servicefunksjoner med mer.

Rom- og funksjonsprogrammet vil også omfatte føringer og konseptuelle rammer definert i fase 2.

Design

Rom- og funksjonsprogrammet er kravspesifikasjonen arkitekt og entreprenører benytter for å designe fysiske løsninger som skal dekke behovene.

Byggeprogram

Design bearbeides videre til et byggeprogram som beskriver de valgte løsninger for bygget. Byggeprogrammet er underlag for gjennomføring av byggeprosjektet, og inkluderer blant annet tekniske kravspesifikasjoner, materialvalg og spesifikasjoner av konstruksjon og uterom.

Detaljeringsplan for involvering i neste fase

Før faseavslutning leveres en mer detaljert plan for involveringsaktiviteter i neste fase.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 3

Dette er fasen hvor de organisatoriske enhetene som skal ta i bruk konkrete bygg og utomhus, knyttes tett på «sine» prosjekt. De ulike behov for de konkrete enheter og grupper som skal inn på en lokasjon beskrives, designes og prosjekteres, både når det gjelder innomhus og utomhus areal

Her innebærer brukerinvolveringen i stor grad å skaffe til veie presise tall om studenter, ansatte, og andre brukere. I tillegg vil prosjektet være på jakt etter eventuelle unntak fra arealkonseptene, og spesialfunksjoner knyttet til bruk av de konkrete bygg eller knutepunkt.

Kunnskapsgrunnlaget fra fase 3 kobles sammen med de ulike brukskonseptene som er utviklet i fase 2. Samlet skal dette gi tilstrekkelig bakgrunn om NTNUs behov og strategi til å programmere, designe og prosjektere campus, eventuelt de deler av NTNUs campus som er kommet i denne fasen.

SLUTTBRUKERE

Sluttbrukere skal involveres for å beskrive funksjonalitet og krav til spesialfunksjoner, spesifisere antall medarbeidere, studenter og andre sluttbrukere, samt beskrive fellesfunksjoner knyttet til den aktuelle delen av campus.

FAGEKSPERTER

Fageksperter vil inviteres til å delta på spesielle områder hvor campusprosjektet vurderer at disse kan bidra til å sikre tilstrekkelig nyskaping i programmering og design.

TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte vil bli involvert i partssammensatte faggrupper. Spesielt verne- linjen vil være aktuelle roller inn i rom- og funksjonsprogrammering. Det vil bli informert i formelle medvirkningsfora og tillitsvalgte forventes å bidra til å informere sine medlemmer om disse.

BESLUTNINGSTAKERE

Beslutningstagere blir informert for å forankre og beslutte rom- og funksjonsprogram, valg av design og om byggeprogrammet svarer til organisasjonens behov.

Typiske involveringsaktiviteter i fase 3:

Kartlegging av eksisterende funksjoner for de berørte enheter.	Utforskning av fremtidige muligheter	Referansebesøk	
Etablere god forståelse av dagens situasjon.	Konkretisere funksjoner for det aktuelle delprosjektet.	Lære av erfaringer fra andre NTNU utbygginger, pilotprosjekter og lignende.	FORMÅL
Her vil det være mulig å bruke både kvalitative og kvantitative metoder. Gåturen i eksisterende lokaler, observasjon av bruk av spesialfunksjoner, samt kvantitative sammenligninger av arealbruk er eksempler på metoder som vil være aktuelle.	Møter, miniworkshops og utredninger.	Referansebesøk med observasjon, informasjon og mulighet for dialog med sluttbrukere, samt evaluering av tidligere prosjekter.	METODE
Verneombud, samt representanter for de sluttbrukerne som skal inn på ny lokasjon. Dette vil ofte gjelde ulike grupper sluttbrukere. For eksempel medarbeidere, studenter, partnere og eventuelt byens befolkning.	Lokale sluttbrukere. Ansatte, studenter og eventuelt representanter for samarbeidspartnere (særlig aktuelt for utenomhusarealer og arealer som skal sambrukes med samarbeidspartnere).	Lokale ledere, lokale tillitsvalgte, verneombud, utvalgte representanter fra ulike fagmiljø.	DELTAGERE
Rapport om bruksmønstre av eksisterende areal. Brukes som innspill til programmering.	Strekke kunnskapsfronten med henhold på mulige løsninger og å skape forståelse av mulige løsninger.	Forbedring av tidligere løsninger, forankring av mulige løsninger i lokal organisasjon.	LEVERANSE

	Allmøter	Involvering av lederlinja	Partssammensatte arbeidsgrupper	Involvering av tillitsvalgte	Høring i forkant av beslutning
FORMÅL	Informere om de arealkonsepter som ligger til grunn for delprosjektet. Dette skal gi tydelig retning og rammer for det arbeidet som gjøres i fasen. Gjøre organisasjonen kjent med valgt design etter den er utarbeidet.	Å sikre at lokale ledere er tilstrekkelig informert og involvert i prosessen, og å sikre at alle deler av organisasjonen har tilgang på nødvendig informasjon om endringer.	Innhente innspill og kompetanse fra berørte sluttbrukergrupper. Sikre at relevante fagmiljø og tillitsvalgte er representert i arbeidet. Sikre nødvendig dialog mellom utførende arkitekt/entreprenør og sluttbruker.	Å sikre at arbeidstaker- og arbeidsmiljøperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av medbestemmelse, drøftinger og forhandlinger i henhold til lov og avtaler. Hver fase krever ulik involvering. Campusutvikling på NTNU skal ha dialog og informasjonsutveksling også utover det lovpålagte.	Å sikre at perspektiver og kompetanse i den lokale organisasjonen og hos høringsparter er en del av beslutningsunderlaget for beslutning om rom- og funksjonsprogram. Programmering har slike høringsrunder. Design og prosjektering har ikke slike høringsrunder.
METODE	Allmøte med presentasjon av relevante brukskonsept. Allmøte med presentasjon av design.	Delresultat og resultat vil presenteres og drøftes i ledermøter for involverte fakultet/institutt. Deltagelse i midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå og uformelle dialogmøter.	Arbeidsgruppe	Informasjon og behandling i faste fora som AMU, SESAM og LOSAM. Uformelle dialogmøter. Representanter fra Hovedsammenslutningene og Studentdemokratiet deltar i prosjektstyre og arbeidsgrupper.	Formell høringsrunde med mulighet for innspill og kommentarer på utredninger og rapporter som utarbeides som grunnlag for beslutning.
DELTAGERE	Alle berørte parter	Er avhengig av hvilken eller hvilke organisatoriske enheter som skal inn i aktuelt delprosjekt.	Representanter fra de organisatoriske enheter som skal bruke lokalene som planlegges.	Fagforeningsrepresentanter, verneombud, Studentdemokratiet på sentralt og lokalt nivå.	Høringsinstanser internt på NTNU ifølge vitenskapelig og administrativ struktur, tillitsvalgte og eksterne samarbeidsparter.
LEVERANSE	Økt forståelse for retning og de rammer for det arbeidet som gjøres i fasen.	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger.	Bidrag til utarbeidelsen av rom- og funksjonsprogram.	Informasjonsutveksling, innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger. Formell behandling av rom- og funksjonsprogram.	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger.

Fase 4: Bygge

Bygge campus

RESULTATER AV FASEN:

Ferdig utstyrte lokaler

I byggeperioden vil det være behov for en kontinuerlig kvalitetssikring og oppfølging av at organisasjonens behov for funksjonalitet oppfylles i byggeprosjektet. Behovet for funksjonalitet er definert i rom- og funksjonsprogrammet.

Ferdig innflyttede lokaler

Mens det bygges vil det være behov for forberedende aktiviteter i organisasjonen, som organisering av hvem skal sitte hvor, pakking og flytting av utstyr og innflyttingsaktiviteter. I forkant av ferdige lokaler vil det være en testperiode av teknikk hvor det kan være aktuelt å involvere sluttbrukere, spesielt der det er behov for testing og kalibrering av spesialarealer og utstyr.

Etablerte bruksregler

I forberedelsen til å ta i bruk nye lokaler bør sluttbrukerne etablere bruksregler for de ulike typene areal. For eksempel for deling av undervisningsareal, arbeidsplassrelaterte bruksregler, bruk av studentdemokratiets arenaer, knutepunktfunksjoner etc.

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 4

I denne fasen har brukerinvolveringen to hovedformål. En vesentlig del av fasen vil være kvalitetssikring og kompetanseoverføring fra NTNUs organisasjon til utførende entreprenører på spesialarealer og utstyr som krever fagspesifikk kunnskap om bruk, eksempelvis laboratorier, ferdighetsrom, verksted og ulike typer undervisningsrom. I tillegg er det nødvendig at organisasjonen forbereder seg på å ta i bruk lokalene. Dette inkluderer innplassering av personer og utarbeidelse av bruksregler for ulike typer areal.

SLUTTBRUKERE

Primært handler involveringen av sluttbruker om forberedelser til å ta i bruk nye lokaler. Informasjon om status og eventuelle behov for organisatoriske grep som følge av endringen av fysiske omgivelser vil være sentralt.

TILLITSVALGTE

Fagforeningsrepresentantene og lokale verneombud og arbeidsmiljøutvalget vil være sentrale aktører i denne fasen. Det vil bli formell medvirkning angående endring i arbeidssituasjon, flytting og eventuelle personalmessige konsekvenser ved endring. Innplassering av enkeltpersoner vil være gjenstand for formell drøfting.

BESLUTNINGSTAKERE

Oppfølging av kvalitet, kostnad og fremdrift i byggeprosjektet vil være sentralt. Linjeledelsen vil ha et særskilt arbeidsgiveransvar i å forberede organisasjonen på å ta i bruk nye lokaler.

Typiske involveringsaktiviteter i fase 4:

Partsammensatte faggrupper	Formelle medvirkningsaktiviteter – sluttbrukere	Involvering av lederlinje	
Innhente innspill fra relevante fagmiljø på NTNU. Bruke ekspertkompetanse i organisasjonen på å kvalitetssikre spesialutstyr og fagspesifikke løsninger og spesialarealer. Overføre spisskompetanse på virksomheten til prosjekterende og utførende entreprenør.	Påse at formell medvirkning er overholdt i alle prosesser som berører den enkeltes arbeidssituasjon, for eksempel flytting og endringer i arbeidsmiljø.	Å sikre at lokale ledere er tilstrekkelig informert og involvert i prosessen, og å sikre at alle deler av organisasjonen har tilgang på nødvendig informasjon om endringer.	FORMÅL
Organisering av faggrupper. Representativ deltakelse fra relevante fagmiljø som skal ta i bruk fasilitetene.	Personalledere ivaretar den formelle medvirkning som er pålagt arbeidsgiver i forhold som berører den enkelte medarbeider. Campusprosjektet bistår med nødvendig informasjon og kunnskapsgrunnlag om byggeprosjektet, for å gjøre den enkelte leder i stand til å overholde sitt lederansvar.	Status og konsekvensen for organisatoriske tiltak presenteres og drøftes i ledermøter for involverte fakultet/institutt. Deltagelse i midlertidige arbeidsgrupper på ulike nivå og uformelle dialogmøter.	METODE
Relevante fagmiljø med spesiell kompetanse på laboratorier, spesialutstyr og pedagogikk.	Alle direkte berørte ansatte som får endringer i arbeidssituasjon som følge av campusutvikling.	Dette er avhengig av hvilken eller hvilke organisatoriske enheter som skal inn i aktuelt delprosjekt.	DELTAGERE
Oppfølging av kravspesifikasjoner til innkjøp og installering av spesialutstyr.	Formell medvirkning ivarettatt. Ansattes behov for informasjon ivarettatt.	Innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger.	LEVERANSE

	Involvering av tillitsvalgte	Allmøter
FORMÅL	Å sikre at arbeidstaker- og arbeidsmiljøperspektivet blir ivaretatt i alle relevante ledd. Dette inkluderer ivaretagelse av medbestemmelse, drøftinger og forhandlinger i henhold til lov og avtaler. Hver fase krever ulik involvering. Campusutvikling på NTNU skal ha dialog og informasjonsutveksling også utover det lovpålagte.	Informere om status og organisatoriske tiltak. Forberede de berørte sluttbrukerne på innplassering og flytteprosess.
METODE	Informasjon og behandling i faste fora som AMU, SESAM og LOSAM. Uformelle dialogmøter. Representanter fra Hovedsammenslutningene og Studentdemokratiet deltar i prosjektstyre og arbeidsgrupper.	Allmøte
DELTAGERE	Fagforeningsrepresentanter, verneombud, Studentdemokratiet på sentralt og lokalt nivå.	Alle berørte parter
LEVERANSE	Informasjonsutveksling, innspill, kvalitetssikring og tilbakemeldinger. Formell behandling av innplassering, og oppfyllelsen av HMS-krav.	Økt forståelse for retning og rammer for arbeidet som gjøres i fasen.

Fase 5: Bruk

Bruke campus

RESULTATER AV FASEN:

Forbedret bruk

Når lokalene tas i bruk vil det være behov for evaluering og vurdering av eventuelle tilpasninger eller tiltak. Slike tiltak vil i hovedsak være knyttet til arbeidsmiljø eller justeringer på funksjonalitet i de nye arealene.

Lokale ledere vil ha et særskilt ansvar for å vurdere eventuelle følger av endring i virksomhet, funksjon, organisasjon, teknologiske forutsetninger eller bruk.

Justeringer av funksjonalitet

I fase 5 overleveres ansvaret fra prosjektorganisasjon til driftsorganisasjon. Fasen vil innledes med en prøvedriftsperiode som kan avdekke behov for justeringer av funksjonalitet

Formål med involvering og prioriterte målgrupper i fase 5

SLUTTBRUKERE

Evaluere bruk og vurdere behov for tiltak.

TILLITSVALGTE

Fagforeningsrepresentanter, verneombud og studentdemokratiet ivaretar sine ordinære roller og ansvar i forhold til linjeledelse og driftsorganisasjon.

FAGEKSPERTER

Vil bare involveres i særskilte tilfeller.

BESLUTNINGSTAKERE

Beslutte eventuelle behov for tilpasninger som resultat av endring.

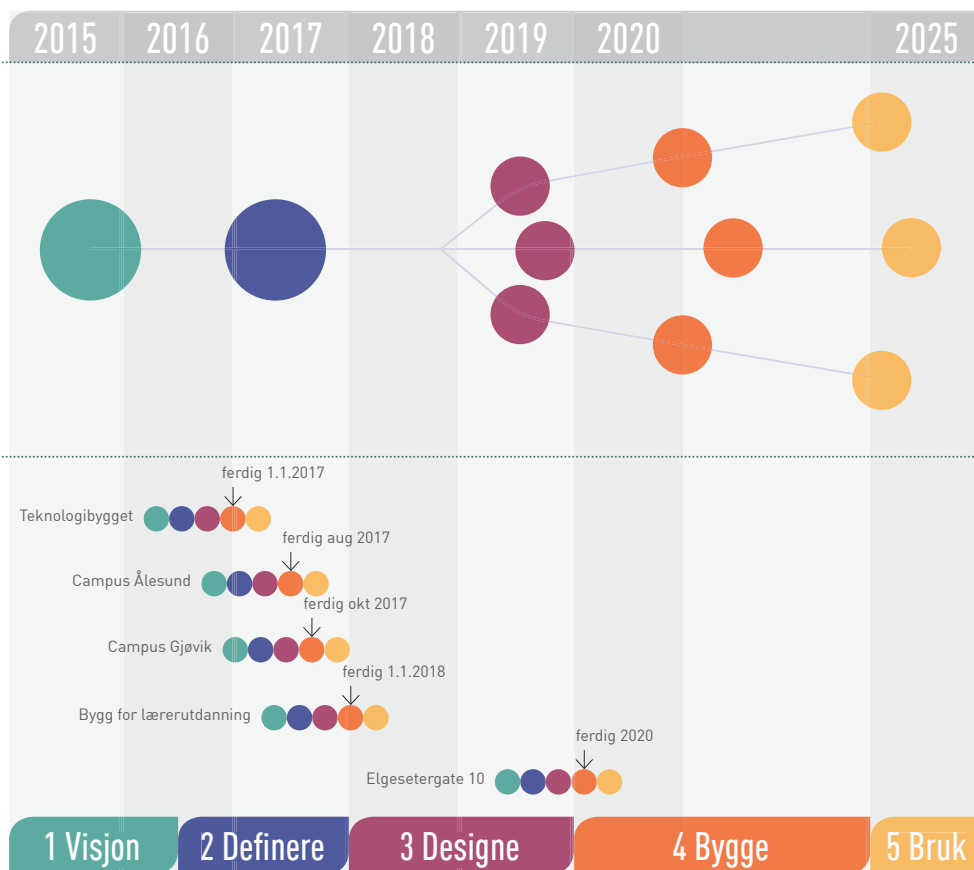
Typiske brukerinvolveringsaktiviteter i fase 5:

Evaluere bruk	Partsammensatte brukergrupper	Formelle medvirkningsaktiviteter – sluttbrukere	
Evaluere bruken av nye lokaler. Avdekke om det er behov for arbeidsmiljøtiltak eller tilpasning av drift.	På bakgrunn av erfaringer og bruk, vurdere tiltak for arbeidsmiljø og eventuelle behov for tilpasninger.	Påse at formell medvirkning er overholdt i alle prosesser som berører den enkeltes arbeidssituasjon, eksempelvis endringer i arbeidsmiljø.	FORMÅL
Workshop	Organisering av sluttbrukergrupper. Representativ deltakelse fra relevante fagmiljø som bruker fasilitetene. Ledes av lokal leder i samarbeid med driftsorganisasjonen.	Personalledere ivaretar den formell medvirkning som er pålagt arbeidsgiver i forhold som berører den enkelte medarbeider. Campusprosjektet bistår med informasjon og kunnskapsgrunnlag inntil driftsorganisasjonen har fullt ut implementert nye arealer i ordinær drift.	METODE
Ledere og medarbeidere i aktuelle lokaler.	Representanter fra berørte sluttbrukere, fagforeningsrepresentanter, lokale verneombud og HR-medarbeidere.	Alle direkte berørte ansatte som får endringer i arbeidssituasjon som følge av å ta i bruk nye lokaler.	DELTAGERE
Oppsummering og tiltaksliste	Tiltak for å forbedre bruk eller vurdere tilpasning av fasiliteter.	Medarbeidersamtaler og tiltaksliste.	LEVERANSE

Tidsplan for involvering Campus NTNU

HELHETLIG SAMLING AV CAMPUS I TRONDHEIM

Fase 1 gjennomføres januar 2016 – oktober 2016
 Fase 2 gjennomføres november 2016 – desember 2017
 Fase 3 vil variere for det enkelte prosjekt, med mål om gjennomføringstid i 2018 og 2019
 Fase 4 vil variere for det enkelte prosjekt, med mål om gjennomføringstid 2020 - 2025
 Fase 5 vil variere for det enkelte prosjekt, med mål om at bygg i hovedsak er gjennomført innen 2025

PROSJEKTER SOM ALLEREDE GJENNOMFØRES

Som et resultat av fusjonen inkluderer NTNUs campusutvikling prosjekter i Trondheim som var igangsatt før fusjon. Disse prosjektene har ulike tidshorisonter for gjennomføring i forhold til hverandre, og i forhold til gjennomføringen av den helhetlige samlingen av campus i Trondheim.